

Městský soud v Brně

Polní 994/39
608 01 Brno

Datová schránka: 7y7abii
Spisová značka: 33 C 308/2014

V České republice dne 29. 12. 2017

Žalobce: **David Navara**
nar. 28. 10. 1976
Kosmonautů 40
377 01 Jindřichův Hradec

Datová schránka: igdht4x (adresa pro doručování)
Email: david.navara@gmail.com

Žalovaná: **guidemedia etc s.r.o.**
Příkop 843/4
602 00 Brno
IČ: 29282349

Datová schránka: g523kny

Dovolání

žalobce proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu
ve věci ochrana osobnosti, zaplacení 100.000 Kč

Procesní podání: dovolání

Podáno: elektronicky do datové schránky soudu

Soudní poplatek: 7.000 Kč (pol. 23. odst. 1 písm. a) přílohy ZSP)
na účet k výzvě soudu

Přílohy: č. 1 – Doklad o právnickém vzdělání dovolatele
č. 2 – „Veřejné vystoupení v záležitosti veřejného zájmu“

I. Rekapitulace

Mé žalobě ze dne 14. 10. 2014 na ochranu osobnosti před rušením práva k podobě člověka částečně vyhověl Městský soud v Brně rozsudkem ze dne 15. 12. 2016, č. j. 33 C 308/2014-129, kdy mně přiznal náhradu nemajetkové újmy ve výši 50.000 Kč. Krajský soud v Brně jako soud odvolací však mou žalobu v celém rozsahu zamítl a rozsudkem ze dne 4. 10. 2017, č. j. 70 Co 140/2017-179, mně uložil k náhradě náklady řízení ve výši 43.442,50 Kč. Tento rozsudek jsem obdržel 5. 11. 2017 a 10. 11. 2017 jsem částku poukázal na účet právního zástupce žalované. Proti rozsudku Krajského soudu v Brně podávám toto dovolání v souladu s poučením v něm uvedeným.

II. Přípustnost a náležitosti dovolání

Dle § 237 občanského soudního řádu (dále jen o. s. ř.) je dovolání přípustné mj. tehdy, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného práva, která v rozhodování dovolacího soudu **dosud nebyla vyřešena**. Pravomocný rozsudek stojí na extenzivním uplatnění úřední **licence** nového typu zavedené do našeho práva poslední větou **§ 88, odst. 2** občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. (dále jen o. z.): „*nebo v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu*“ (není třeba svolení k zachycování a zveřejňování podoby). Tato licence dle opakovaného sdělení soudcem JUDr. Michalem Ryškou nebyla dosud „judikována“ a také nejsem s to v databázi Nejvyššího soudu najít rozsudek jí se zabývajících. Otázka, která tedy v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, je rozsah této nové (úřední či kvazi-úřední) licence umožňující bez svolení a i proti vůli osoby veřejně vystupující v záležitosti veřejného zájmu tuto fotografovat, audiovizuálně zachycovat a její podobu pak šířit.

Současně využívám exempce § 241 odst. 2 písm. a) a odst. 4 téhož § o. s. ř., dle níž dovolatel nemusí být zastoupen, má-li právnické vzdělání, a může dovolání sepsat sám. K tomu příkládám kopii diplomu Právnické fakulty Masarykovy univerzity v příloze č. 1.

III. Příběh – narace

Dne 9. 7. 2014 jsem se u Městského soudu v Brně v čase zhruba mezi 8:30 až 15:30 účastnil jako návštěvník veřejného líčení v trestní věci (sp. zn. 8 T 21/2014) proti vydavatelům knihy Adolf Hitler: Projevy. Na kameru mne tehdy **bez jakéhokoliv dotazu natočil** kameraman z okruhu vydavatelství.

Výsledný propagační **spot zveřejnilo žalované vydavatelství** na všech svých internetových stránkách: www.hitlerovyprojevy.cz², na YouTube³, Facebook (příloha č. 2), Google+⁴, opět **bez jakéhokoliv souhlasu**.

Po opakovaném bezvýsledném upozornění jsem podal na žalovanou společnost dne 14. 10. 2014 žalobu.

Z obsahu videospotu je zřejmé, že jsem byl natočen a) kterak sedím v soudní síni v lavici pro veřejnost (v asi třetí řadě), b) kterak svačím v bufetu, c) kterak hovořím se soudním znalcem, d) kterak vstupuji do jednacích místností (viz příloha č. 2). Záběry se kromě detailního zobrazení obličeje soustředí na můj odznak přeškrtnutého hákového kříže, avšak pozorný divák si na některých záběrech všimne, že pod kulatým odznakem s hákovým křížem je čtvercový odznak panáčka vhadzujícího do koše srp a kladivo (více k tomu níže v kapitole o testu proporcionality).

Soud prvního stupně mně po třech jednáních nakonec **přiznal náhradu** nemajetkové újmy ve výši 50.000 Kč a přikázal žalované stáhnout spot z jedné ze čtyř internetových adres. Nepřesvědčil jsem sice soud, že nárok na zpravodajskou licenci dle § 89 o. z. žalovaná nemá – tu jí soud přiznal – avšak její využití po testu proporcionality neshledal jako přiměřené. Ohledně zbývajících tří internetových profilů žalované jsem dle názoru soudu neprokázal, že jsou její.

Soud druhého stupně mně dal za pravdu, že žalovaná nárok na zpravodajskou licenci nemá, protože se jedná o propagační spot, který judikatura z dosahu této licence tradičně vylučuje. Soud však namísto výjimky dané zpravodajskou licencí **aplikoval výjimku úřední licence nového typu** (poslední věta § 88 o. z.), ačkoliv tuto výjimku **žalovaná** během všech jednání a bezpočtu písemných podání **sama nikdy neuplatnila a nikdy nepožadovala**. Poté soud zhodnotil, že výjimky dle této licence bylo využito přiměřeně, mou žalobu v plném rozsahu zamítl a určil mně k úhradě částku 43.442,50 Kč, kterou jsem uhradil.

1 Kurzívu v uvozovkách používám, když cituji slova jiných či zákona, např. „*veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu*“. Standardní text v uvozovkách používám pro vlastní slova a to pro hovorový výraz, nadsázku či ironii, např. „judikována“. Kurzívou bez uvozovek pak označuji latinské fráze, např. *expressis verbis*.

2 Online zde: <http://hitlerovyprojevy.cz/hitlerovy-projevy-soud-s-vydavateli-9-7-2014-den-druhy-aneb-proc-ma-kocka-5-nohou/>

3 Online zde: <https://www.youtube.com/user/guidemediaetc/videos>

4 Online zde: <https://plus.google.com/108303186315283805206/posts>

IV. Shrnutí obsahu dovolání

Standardně pojatý výklad obsahu nové zákonné licence vícero výkladovými metodami vylučuje podřazení (subsumpci) daného skutkového stavu pod tuto úřední licenci nového typu.

Historický výklad ukazuje, že nová licence byla zavedena poslaneckým návrhem a s největší pravděpodobností úzce směřovala na legalizaci zachycování a zveřejňování zákonem upravených veřejných vystoupení osob – na jednáních zastupitelstev obcí a krajů či akademických senátů. Má návštěva soudního jednání neodpovídá uvedeným aktivním, konstruktivním a verbálním vystoupením.

Jazykový výklad poukazuje zejména na pojem „záležitost veřejného zájmu“, která musí být jasně určena. V rozsudku však byla identifikována buď jako trestní řízení, v němž jsem ovšem nijak nemohl vystupovat, nebo jako obecné hledání hranic svobody projevu, což je však nepřipustně široké – je proti právu, aby široce vykládaná výjimka zcela erodovala základní pravidlo (zákaz zachycování a zveřejňování podoby).

Gramatický výklad přitom umožňuje požadovat, aby parametry onoho „veřejného vystoupení“, potažmo ona „záležitost veřejného zájmu“ byly pozitivně dány zákonem (kdo, kdy, kde, jak), což naprosto vylučuje subsumpci mé přítomnosti v budově soudu pod tyto pojmy.

Doktrinální výklad ukazuje, že napadený rozsudek Krajského soudu je v rozporu se dvěma ze tří velkých komentářů k občanskému zákoníku. Třetí komentář se k problematice vyjadřuje v podstatě jen jednou větou.

Systematický výklad vychází z umístění nové licence v § 88 o. z. a vylučuje její směřování s licenci zpravodajskou, což učinil napadený rozsudek a třetí velký komentář. Naopak je třeba novou licenci výkladem zřetelně od zpravodajské licence odlišit, protože není v § 89 o. z., ačkoliv v něm být mohla.

Teleologický výklad dovozuje, že rozumným smyslem nové licence je usnadnění řešení záležitostí veřejného zájmu legalizací záznamů příslušných veřejných vystoupení – projevů. Rozumným smyslem zákona jistě není samoučelné odpírání osobnostních práv vybraným osobám, např. občasným aktivistům.

Logický výklad poukazuje na rozpor mezi soudem akceptovaným úzkým výkladem zpravodajské licence a proponovaným širokým výkladem licence nové. Onen reklamní videospot lze s daleko menším úsilím „vměstnat“ do pojmu „zpravodajství“ (jistě něco sděluje), než s jakým úsilím musí být „ohýbán“ zákon, aby mou přítomnost v budově soudu bylo možné označit za „veřejné vystoupení v záležitosti veřejného zájmu“.

Naproti tomu **napadený široký výklad** nové licence podaný Krajským soudem musel použít básnických obrátů, aby pod licenci mohl podřadit zásahy do mé v podstatě privátní sféry (soukromý rozhovor, svačení). Činí-li tak navíc v kontextu vysoké ochrany osobnostních práv u nás prosazované (i u pachatelů krádeží), potom **nabourává právní jistotu** adresátů právních norem čtoucích zákon, jak je psán.

Uvědomuji si, že ze strany autora rozsudku, řešitele JUDr. Michala Ryšky, jehož vysoce odbornou rigorózní práci o ochraně osobnosti v praxi jsem se zaujetím prostudoval, se může jednat o jakési „slovo do pranice“, „popíchnutí“ s cílem založit k nové licenci projasňující judikát Nejvyššího soudu. Na napadený rozsudek však reaguji tak, jak je formulován, a „hozenou rukavicí“ přijímám, jako by byla míněna zcela vážně.

V. Relevantní ustanovení občanského zákoníku

§ 2 odst. 2: „*Zákonnému ustanovení nelze přikládat jiný význam, než jaký plyne z vlastního smyslu slov v jejich vzájemné souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce; ...*“

§ 84 „*Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením.*“

§ 85 odst. 1: „*Rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho svolením.*“

§ 88 odst. 2: „*Svolení není třeba ani v případě, když se podobizna, písemnost osobní povahy nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použije na základě zákona k úřednímu účelu nebo v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu.*“

§ 89 „*Podobizna nebo zvukový či obrazový záznam se mohou bez svolení člověka také poříditi nebo použít přiměřeným způsobem též k vědeckému nebo uměleckému účelu a pro tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství.*“

§ 90 „*Zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného nebo k použití jeho podobizny, písemnosti osobní povahy nebo zvukového či obrazového záznamu nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s oprávněnými zájmy člověka.*“

VI. Historický výklad

Nový typ úřední licence vznikl na základě pozměňovacího návrhu ústavně právního výboru. Vládní návrh tuto licenci neobsahoval, když zněl: „Svolení není třeba, pokud se podobizna, písemnost osobní povahy nebo zvukový či obrazový záznam použijí na základě zákona k úřednímu účelu.“⁵ Poslanecká úprava tuto licenci rozšířila do schválené podoby: „Svolení není třeba ani v případě, když se podobizna, písemnost osobní povahy nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí na základě zákona k úřednímu účelu nebo v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu.“⁶

Z výše uvedeného plyne, proč se k této nové licenci důvodová zpráva nijak nevyjadřuje. Bohužel však ani v zápisech z jednání ústavně právního výboru^{7 8}, ani v zápisu z jednání Poslanecké sněmovny⁹ není žádné osvětlení této novinky.

Ve všech dostupných zdrojích, jejichž autoři jsou renomovaní právníci, u nichž lze předpokládat spoluúčast na tvorbě předmětné legislativy či alespoň úzký kontakt s jejími tvůrci, jsou však jako zdůvodnění smyslu této licence uváděna veřejná vystoupení při **jednání zastupitelstev** (obcí, krajů), eventuálně akademického senátu či slyšení na půdě různých orgánů. Za všechny uvádím alespoň publikaci JUDr. Petra Bezoušky, Ph.D., který se jednak podílel na vládním návrhu občanského zákoníku, ale také je uveden mezi přítomnými na 28. schůzi ústavně právního výboru ve dnech 23. a 24. 8. 2011¹⁰. Stejně tak jednání zastupitelstev uvádí dva ze tří velkých komentářů k o. z. – citace jsou níže v kap. o doktrínálním výkladu.

VII. Gramatický a jazykový výklad

VII.1. Gramatický rozbor

Gramatický výklad není jednoznačný. Sousloví „na základě zákona k úřednímu účelu nebo v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu“ lze chápat dvojím způsobem:

1. Užší chápání

... na základě zákona:

- a) k úřednímu účelu
- b) v případě, že někdo veřejně (na základě zákona) vystoupí v záležitosti veřejného zájmu

Takto ustanovení chápe komentář C. H. Beck a je to vymezení užší, u nějž veřejné vystoupení musí být *expressis verbis* předpokládáno zákonem, což rozhodně není případ mého „vystoupení“ v rámci trestního řízení – trestní řád žádná vystoupení veřejnosti neupravuje. Více je o tomto užším pojetí uvedeno dále v kapitolách o doktrínálním, systematickém a teleologickém výkladu.

2. Širší chápání

- a) na základě zákona k úřednímu účelu
- b) v případě, že někdo veřejně (zákonem neupraveně) vystoupí v záležitosti veřejného zájmu

Toto je vymezení širší, pod které lze podřadit více veřejných vystoupení. Takto je pojal odvolací soud.

V obou případech je však nutné důkladně věnovat pozornost slovům bodu b):

... někdo

vystoupí

veřejně vystoupí

v záležitosti

veřejného zájmu

5 Sněmovní tisk 362/0, dostupné online z <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=6&ct=362&ct1=0>

6 Sněmovní tisk 362/3, dostupné online z <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=6&ct=362&ct1=3>

7 Zápis z 28. schůze ústavně právního výboru (23., 24. 8. 2011), online <http://www.psp.cz/doc/pdf/00/07/44/00074445.pdf>

8 Zápis z 33. schůze ústavně právního výboru (10., 11., 20. 10. 2011), online <http://www.psp.cz/doc/pdf/00/07/57/00075753.pdf>

9 Stenoprotokoly z 3. čtení ze dne 9. 11. 2011, dostupné online zde: <http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/030schuz/s030047.htm>

10 BEZOUŠKA, Petr a Lucie PIECHOWICZOVÁ. Nový občanský zákoník: nejdůležitější změny. Olomouc: ANAG, 2013. Právo. ISBN 978-80-7263-819-2, str. 39.

Obsah pojmu „někdo“ je zřejmý, obsah pojmu „veřejný zájem“ je sice matně, ale mlčky konsenzuálně poměrně dobře definovaný a toto dovolání nechce popírat, že jak trestní řízení, tak vymezování se vůči neonacistům je ve veřejném zájmu. Soustředím se na ostatní tři pojmy.

VII.2. „vystoupí“

Za vystoupení je zpravidla považováno řečnické vystoupení. Odvolací soud za vystoupení označil mou přítomnost s odznakem. Připomínám, že jsem seděl, svačil, hovořil mezi čtyřma očima a vcházel do dveří s odznaky na klopě. Odvolací soud to popisuje tak, že jsem „**vystoupil z neutrálních řad prostého auditoria**“, čemuž já rozumím, ale je to **popis reality hyperbolou, básnickým jazykem**. Ve skutečnosti totiž nikde nebyly žádné řady lidí, ze kterých bych vystupoval. Slovům zákona nelze přiřazovat básnický široký obsah, slova zákona jsou určena pro člověka průměrného rozumu, který v nich oprávněně hledá jejich prostý smysl. Pokud za „vystoupení“ označíme mé sezení, svačení, rozhovor a vcházení, tak měl být už dávno Ústavním soudem zrušen zákon č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství, jako flagrantně popírající ústavně zakotvenou ochranu „*lidského života*“.

VII.3. „veřejně“

Vystoupení musí být veřejné. Odvolací soud zcela pominul, že žalovaná mě ve dvou případech obtěžovala kamerou při mé zcela soukromé činnosti – tehdy, když jsem svačil, a tehdy, když jsem hovořil se soudním znalcem. Přitom právě onen soukromý rozhovor uvádí rozsudek jako jakési usvědčující potvrzení mého veřejného vystoupení. **Soukromý rozhovor není veřejné vystoupení.**

Jediné, co lze označit za veřejné, byla moje přítomnost na jednání jako celek. Označit ale takovou přítomnost za „vystoupení“ je extenzivní, což je v rozporu s účelem výjimek (ty musí být vykládány úzce, jinak totiž v podstatě postrádá smysl psané právo vůbec a můžeme soudit podle ekvity) a je to výklad v rozporu s jasnou dikcí důvodové zprávy: „*podoba člověka nepoživá ochrany jen v soukromí*“¹¹.

VII.4. „v záležitosti“

Nejzásadnější vadou rozsudku je však uchopení pojmu „záležitost“. Možná lze uzнат básnický výklad, že moje přítomnost na soudním jednání byla veřejným vystoupením, ale zákon požaduje, aby toto veřejné vystoupení bylo „*v záležitosti veřejného zájmu*“ a taková záležitost musí být bezpodmínečně identifikována.

Soud zdánlivě jasně za onu záležitost **explicitně** označuje **trestní řízení**, když na str. 6 uvádí: „*Trestní řízení v kauze vydavatelů Hitlerových projevů bylo vzhledem ke svému předmětu a jeho významu pro fungování demokratického právního státu nepochybně záležitostí silného veřejného zájmu.*“ Pokud ale přijmeme tezi, že onou záležitostí bylo trestní řízení, potom je

- za a) okamžitě zřejmé, že v rámci trestního řízení jsem coby návštěvník nemohl nijak vystupovat, resp. soud jednající v této záležitosti k případnému vystoupení návštěvníka nesmí přihlížet, tudíž takové vystoupení návštěvníka není vystoupením v této záležitosti
- a za b) veškeré pořízené záznamy mé osoby se odehrály mimo trestní řízení, protože audiovizuální záznam soudce při jednání nepovolil, a pak nelze uplatňovat výjimku veřejné záležitosti na záznamy, které vznikly mimo tuto záležitost

Ve skutečnosti však soud **implicitně** míní onou záležitostí veřejného zájmu **hledání hranice svobody projevu** zneužívané neonacisty (str. 3: „*šlo mimo jiné o meze svobody projevu a trestněprávní důsledky jejího případného překročení*“, str. 9: „*veřejným projednáním otázky nemalého veřejného zájmu [trestní mantinely svobody projevu]*“). Takto široce uchopený pojem „záležitosti veřejného zájmu“ pak ale efektivně zcela vyprazdňuje ustanovení k ochraně podoby, neboť kdokoliv si mě může vyfotografovat, kterak jdu s kufříkem přes náměstí do práce, neboť právě veřejně projevují své odhodlání podílet se na tvorbě HDP, což je – stejně široce pojato – záležitost veřejného zájmu, a to jistě jedna z prioritních.

Pokud navíc uznáme užší výklad dle komentáře C. H. Beck (gramatická varianta č. 1 výše), tedy že ono „vystoupení“, potažmo ona „záležitost“ musí být pozitivně předpokládána zákonem, je aplikace této licence vyloučena bez jakýchkoliv pochyb – žádný zákon nehovoří o tom, že by návštěvníci soudních jednání jakkoli vystupovali v trestním řízení, žádný zákon nehovoří ani o tom, že by se v budově soudu pořádaly 1členné demonstrace ohledně fundamentální hodnotové orientace státu.

¹¹ Důvodová zpráva k občanskému zákoníku. Str. 64. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

VIII. Doktrinální výklad

Dovolím si doslovně ocitovat ze tří velkých komentářů k občanskému zákoníku pasáže, které se předmětné licenci věnují.

VIII.1. C. H. Beck

„Nově se rovněž rozšiřuje působnost této zákonné licence i na veřejné vystoupení v záležitosti veřejného zájmu. Tím může být například vystoupení na veřejném zasedání zastupitelstva obce či kraje či na veřejném slyšení konaném na půdě různých orgánů moci výkonné či zákonodárné a pod. Ani zde však nelze opomíjet úřední účel této zákonné licence. Vystoupením v tomto smyslu tedy nelze rozumět jakékoli vystoupení na veřejnosti (např. na demonstraci či manifestaci apod.) v rámci výkonu veřejného subjektivního práva (např. veřejného subjektivního práva na svobodu projevu, veřejného subjektivního práva spolčovacího apod.), není-li zde dán úřední účel takového vystoupení založený zákonem.“¹²

VIII.2. Leges

„Zákonná licence ochrany veřejného zájmu

1. Novost úpravy, předmět a rozsah licence

V tomto případě se jedná o nově zavedenou zákonnou licenci, jejích ekvivalent ani ustanovení obdobného znění OZ 1964 neobsahoval. Jedná se o licenci, jejíž rozsah nelze jasně vymezit a lze konstatovat, že může být velmi široký. Potenciálně toto ustanovení otevírá možnosti zásahů do lidské integrity (resp. uvedených chráněných statků) na základě velmi nejasně uchopitelného vymezení podmínek, za nichž může být licence aplikována – musí se jednat o veřejné vystoupení v záležitosti veřejného zájmu. Podmínky pro užití této zákonné licence jsou:

- musí se jednat o pořízení či použití uvedených chráněných statků v případě vystoupení v záležitosti veřejného zájmu,

- toto vystoupení musí být veřejné.

2. Přílišná vágnost podmínek pro aplikaci licence

Definiční vymezení obou podmínek je nejednoznačné, neboť pojmy 'záležitost veřejného zájmu' a 'veřejnost vystoupení' jsou ze své podstaty pojmy mnohoznačné, otevřené a podléhající změnám v chápání. Již toto není vhodným výchozím bodem pro konstrukci výjimky. V případě posuzování rozsahu této výjimky nelze než postupovat velmi restriktivně a trvat na prioritě ochrany nedotknutelnosti osobnosti člověka a s ní souvisejících zákonem chráněných statků. Zejména je nutno dbát na to, aby užití této výjimky bylo ústavně konformní a nevytvářelo prostor pro zásahy do osobnosti člověka v souvislosti s prosazováním dílčích, parciálních zájmů, které budou povyšovány na zájem veřejný.“

(Související poznámka pod čarou:) „Tak lze jako veřejné vystoupení v záležitosti veřejného zájmu charakterizovat vystoupení na jednání zastupitelstva obce ve věci zajištění pořádku v obci nebo rozšíření zeleně v obci, ale rovněž vystoupení v televizním zpravodajství ve věci bezpečnosti státu. Povaha těchto vystoupení je ovšem nesouměřitelná, a proto užití této výjimky musí být vždy zkoumáno ve vztahu ke konkrétnímu případu a jeho okolnostem, vždy samozřejmě za užití testu proporcionality.“¹³

VIII.3. Wolters Kluwer

„Použití v záležitosti veřejného zájmu. / Zvláštním případem, který dosud nebyl upraven, je stanovení možnosti, že svolení není třeba ani v případě, když se podobizna, písemnost osobní povahy nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu. Lze mít za to, že toto ustanovení sleduje zejména realizaci práva veřejné kritiky, a to jak ze strany např. sdělovacích prostředků, tak jednotlivců.“¹⁴

¹² LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část. (§ 1–654). Velké komentáře. Praha: C. H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9.

¹³ MELZER, Filip; TÉGL, Petr a kol. Občanský zákoník - velký komentář. Svazek I. § 1–117. Praha: Leges, 2013, 720 s. ISBN 9788087576731.

¹⁴ ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. Občanský zákoník: komentář. Svazek I, (§ 1 až 654). Praha: Wolters Kluwer, 2014, 1667 s. ISBN 978-80-7478-370-8.

VIII.4. Doktrína a rozsudek

Je zřejmé, že napadený rozsudek je v příkrém rozporu s komentářem C. H. Beck, neboť v případě mé přítomnosti s odznakem na jednání rozhodně nebyl dán „úřední účel takového vystoupení založený zákonem“. Přitom komentář C. H. Beck je komentář, ze kterého rozsudek sám cituje a tedy byl soudu znám.

Je zřejmé, že rozsudek nevyslyšel apel komentáře Leges, že daná licence je potenciálně velmi nebezpečná a v podstatě je rozsudek v rozporu i s tímto komentářem, když ten uvádí, že „nelze než postupovat velmi restriktivně a trvat na prioritě ochrany nedotknutelnosti osobnosti člověka“, zatímco rozsudek naopak favorizoval extenzivní výklad za použití básnických hyperbol nad slovy zákoníku (str. 7: „očividně vystoupil z neutrálních řad prostého auditoria“) a upozadil nedotknutelnost osobnosti člověka.

Lze usoudit, že rozsudek je v souladu s komentářem Wolters Kluwer, a to patrně proto, že tento komentář ve své stručnosti a bez většího rozmyslu neříká téměř nic.

IX. Systematický výklad

Napadený rozsudek a také patrně komentář Leges pojímá novou zákonnou licenci jako zpravodajskou licenci svého druhu, jejíž uplatnění se neodvíjí od postavení toho, kdo podobu zachycuje, ale od aktivit toho, jehož podoba je zachycována. Jakoby § 89 o. z. zněl: „Podobizna nebo zvukový či obrazový záznam se mohou bez svolení člověka také poříditi nebo použít přiměřeným způsobem též k vědeckému nebo uměleckému účelu a pro tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství anebo v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu.“ Ačkoliv se tak stát mohlo a **nová licence mohla být extenzí licence zpravodajské, nestalo se** tak. Nová licence byla ústavně právním výborem připojena k licenci úřední a tak ji Parlament schválil. To je nepochybně důvod, proč komentář C. H. Beck vyvozuje paralely mezi původní úřední licenci a licenci novou a požaduje, aby ono „vystoupení“, potažmo ona „záležitost“ byly specifikovány zákonem.

Z umístění nové licence v systematice občanského zákoníku je nutno vyvozovat také účel této licence, o němž bude pojednáno dále. Jistě tímto účelem není zpravodajské informování veřejnosti, jak ji pojal rozsudek (str. 8: „Podstatou posuzovaného problému je tak v obecné rovině střet svobody projevu žalovaného s uplatněním práv z titulu ochrany osobnosti žalobce.“, „... při střetu práva na informace a jejich šíření s právem na ochranu osobnosti“, str. 9: „řešení kolizí mezi právem na svobodu projevu a právem na ochranu osobnosti“). V úřední licenci veřejných záležitostí nelze spatřovat zpravodajskou licenci „v jiném kabátě“, přestože k tomu může svádět. Kvůli jejímu umístění v rámci úřední licence je nutné ji výkladem záměrně a cíleně od zpravodajské licence odlišit, např. tím, že ono „vystoupení“ musí být dáno zákonem.

X. Teleologický výklad

Dle mého názoru je cílem nové licence usnadnění řešení záležitostí veřejného zájmu, kdy v rámci řešení těchto záležitostí mohou veřejně vystupovat a na řešení se podílet různí lidé a toto je zákonem předpokládáno.

Dle § 16 odst. 2 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, má plnoletý občan právo vyjadřovat se na zasedáních zastupitelstva k projednávaným věcem. Obdobně u jednání zastupitelstva krajů. Je rozumné, že tato vyjádření občanů k projednávaným záležitostem mohou být zaznamenávána, protože zastupitelstvo by mělo přihlížet k rozumným návrhům svých občanů, a je rozumné mít možnost si bez dalšího tyto návrhy zpětně přehrávat, analyzovat a přemýšlet o nich. Podobně dle § 8 odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, mají např. rektor a děkan právo vystoupit na zasedání akademického senátu kdykoliv o to požádají. Je jistě rozumné mít možnost zaznamenat jejich vystoupení a tato zpětně analyzovat a přemýšlet o nich.

Středobodem nové licence není podávat zpravodajství, ale **řešit konkrétní problémy – záležitosti**. Aby licence nebyla bezbřehá, jsou to pak záležitosti úzce vymezené jako ty, o nichž zákon stanoví, že se řeší tam a tam, tehdy a tehdy a za účasti těchto a těchto osob. Tak, jak činí například zákon o obcích či krajích nebo zákon o vysokých školách.

Touto optikou je zcela nemyslitelné, aby má přítomnost s odznakem na soudním jednání v rámci trestní věci byla podřazena pod tuto licenci, neboť jsem nijak nemohl danou záležitost ovlivnit. Ostatně jsem ji také neovlivnil – soud rozhodl proti mému přání – a patrně si vůbec mé přítomnosti a mých odznaků ve třetí řadě ani nevšiml. Hornímu odznaku věnovali pozornost pouze neonacisté a to se zcela jiným záměrem, než se zájmem o objektivní řešení jisté záležitosti veřejného zájmu. Jejich cílem bylo zpestření svého propagačního videospotu a obtěžování mě coby odpůrce, stejně jako obtěžovali státního zástupce a soudního znalce.

Domnívám se, že je zcela nepatřičné, aby soud vykládal účel nové licence tak, že ti, kdož se vymezí vůči společenským nešvarům mají být penalizováni ztrátou osobnostních práv (zde práva k podobě), jako kdyby bylo řečeno: „Děláte-li hrdinu, tak za to trpte.“ **Zákonodárce není zlomyslný.** Znovu opakuji, že na prosté informování tato licence jistě nemíří, na informování míří licence zpravodajská, která má své podmínky, a pokud na uvedeném jednání nebyla aktivní žádná televize, nelze nepřítomnost televize jakkoliv nahrazovat svépomocí neonacistů a tedy se prostě nikdo o mých odznacích nedozví (resp. dle zákona se nikdo dozvědět neměl).

XI. Logický výklad

V pasáži, ve které soud odmítl přiznat žalované zpravodajskou licenci, rozsudek uvádí: „... při výkladu rozsahu zákonné licence zpravodajské platí použití výkladu restriktivního, neboť jde o výjimku z rozsahu absolutního osobnostního práva“ (str. 5). Je přitom na první pohled zřejmé, že **podřazení videospotu žalované pod pojem zpravodajství**, jak žalovaná požadovala, **vyžaduje daleko menší úsilí v „ohýbání“ slov zákona** (zde „tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství“), než jaké úsilí vyžaduje „ohýbání“ slov „veřejné vystoupení v záležitosti veřejného zájmu“ tak, aby pod ně bylo podřaditelné mé sezení, svačení, vcházení a soukromý rozhovor v budově soudu. Argumentem *a fortiori* dospíváme k závěru, že musí-li být restriktivní výklad uplatněn na podřazení videospotu pod pojem „obdobné zpravodajství“, má tím spíše být restriktivní výklad uplatněn na podřazení mé přítomnosti v budově soudu pod pojem „veřejné vystoupení“, navíc při vůbec obtížně vymežitelné „záležitosti“.

V rozsudku na str. 7 ovšem nelze přehlédnout jakousi kvazi-logickou či vulgárně logickou (v původním významu latinského *vulgus* – lidový) úvahu: „...žalobce v předmětném kontextu vzhledem k významu použité symboliky i svému počínání mohl a měl počítat...“ (s tím, že bude neonacisty natočen na kameru). Tento lidově logický argument pochází z první reakce žalované ve věci (z 11. 5. 2017) a jejím autorem je amatérský právník, blogger a právní zástupce žalované v oné trestní kauze Tomáš Pecina. Ano, je pravda, že pokud mladík v dresu AC Sparta Praha vejde do klubové restaurace FC Baník Ostrava, tak asi může a má počítat s tím, že bude zbit. Právo však přesto této vulgární realitě vzdoruje a stanoví, že jakmile se tak stane, budou se útočníci potýkat s trestním stíháním. Ano, amatérský blogger může sdělovat, že jsem „*mohl a měl počítat*“ s tím, že budu natočen, přestože zákon jasně říká, že zachytit a rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho svolením. Zdá se mi však nepatřičné, aby se takováto úvaha objevila v rozsudku vydaném jménem republiky.

XII. Přiměřenost a oprávněné zájmy – k testu proporcionality

Přijměme představu, že neonacisté zachytili a zveřejnili mou podobu, protože jsem „veřejně vystoupil v záležitosti veřejného zájmu“ a akceptujeme, že oním zájmem může být široký veřejný zájem na hledání mezí svobody projevu. Jak je ale možné, že se mě neonacisté v rámci řešení této záležitosti na kameru nezeptali, co si o dané hranici myslím? Jak je možné, že můj non-verbální projev – připnuté odznaky – pokřivili tak, že detailně zabrali odznak s přeškrtnutým hákovým křížem a **odznak se srpem a kladivem směřujícími do koše pominuli**? Jak lze řešit záležitost veřejného zájmu – hranici svobody projevu – klamavými videospoty? Je přiměřené účelu, byť i takto hypoteticky široce pojaté licence veřejného zájmu, když neonacisté jediného odpůrce prezentují jako antifašistu, potažmo anarchistu, potažmo komunistu? Tak, jak se falešně (bojem s komunismem) ospravedlňují nacisté od svých počátků. Klamání a **manipulace s fakty není přiměřeným využitím zákonné licence**. I pokud mou přítomnost na soudním jednání uznáme za non-verbální veřejné vystoupení, pak mé sdělení bylo jiné, než jaké prezentovala žalovaná – za trestuhodnou považují nenávist rasovou i nenávist třídní. Pokud tedy už, tak zabrány měly být oba odznaky.

Přijměme extrémně extenzivní aplikaci nové licence. Jaký veřejný zájem převažuje dnes, tři roky poté, co ona záležitost byla vyřešena, nad mým oprávněným zájmem na ochraně mé osoby? Soudu neušlo, že jsem byl příležitostný, avšak poměrně vytrvalý odpůrce neonacistů. V mém oprávněném a jistě i pro soud pochopitelném zájmu je minimalizovat možné zásahy ze strany neonacistů kvůli mým budoucím aktivitám směřujícím proti nim. Neonacistické vydavatelství bylo zproštěno trestní obžaloby, hranice svobody projevu zahrnula propagaci nenávisti a §§ 355, 356 a 404 trestního zákona jsou mrtvou literou. V této záležitosti bylo žalostně dokonáno. Ale má podoba je stále na internetu u neonacistů a mým oprávněným zájmem je, aby zmizela. Proti tomuto oprávněnému zájmu však dnes nestojí již nic jiného, než ona zlomyslnost: „Hrajete si na hrdinu, tak tady máte!“

XIII. Vyvlastnění přirozených práv aktivistů – právní jistota

Mám bohužel již dost dobrých důvodů být skeptický i v otázce tohoto dovolání a pokud Nejvyšší soud rozšíří dopad nové licence do šířky představené v napadeném rozsudku, žádám či alespoň prosím Nejvyšší soud, aby tak učinil velice stručně a velice jasně: „**Občanská aktivita v záležitostech veřejného zájmu s sebou nevyhnutelně přináší ztrátu absolutního přirozeného práva člověka k jeho podobě** (jakož i k písemností osobní povahy a zvukovým záznamům). Jedná se o vyvlastnění *ex lege* a kdokoli může občanského aktivistu fotografovat, natáčet a zveřejňovat jeho podobu kdekoli, i na internetu. Občanský aktivista cílicí i na veřejný zájem toto musí uvážit dříve, než vystoupí z šedých řad neutrálních mas.“

Nad textem občanského zákoníku takový závěr nepřípadl na mysl ani mně, protože pak bych svou žalobu nepodával a ušetřil bych si cca 60 000 Kč a desítky hodin času. Nepřípadl však na mysl ani kreativním právním zástupcům žalované, protože licenci dle § 88 o. z. žalovaná nikdy neuplatnila, ač jinak uplatňovala věci neuvěřitelné. Jedná se tedy nepochybně o **netriviální závěr nad běžným významem slov zákona**.

Vyvlastnění práv aktivistů k jejich podobě je nečekané i s ohledem na judikaturu krystalizující v posledních letech ohledně konfliktu ochrany soukromí pachatelů trestné činnosti stojící proti zájmu společnosti tyto pachatele identifikovat a dopadat za pomoci pořizování kamerových záznamů a jejich zveřejňování (IV. ÚS 2425/09, 1 As 113/2012, III. ÚS 3565/16). Ačkoliv zachycování pachatelů trestné činnosti je soudy akceptováno, zveřejňování jejich podoby za účelem jejich dopadení již nikoliv. Lze jen obtížně automaticky očekávat, když stát zavile chrání soukromí pachatelů trestné činnosti, že soukromí aktivistů, které navíc označí za jednající „*v záležitosti veřejného zájmu*“, ponechá bez ochrany.

S důsledky, že při demonstracích si tito budou fotografovat tamty a poté se dle fotografií budou navzájem identifikovat, lokalizovat a vůči sobě se popouzet, napadat a ničit si majetek, se dá žít, jen by bylo dobré o tomto ne zcela intuitivním prvku právního státu vědět předem.

XIV. Petit

Pokud by se však Nejvyšší soud přiklonil k mému stanovisku, navrhuji, aby v souladu s § 243e o. s. ř. vydal následující rozsudek:

- I. Rozsudek Krajského soudu v Brně č.j. 70 Co 140/2017-179 ze dne 4. 10. 2017 se zrušuje a věc se vrací uvedenému soudu k dalšímu řízení.

A aby současně zavázal nižší soudní instance svým právním názorem tak, že na předmětný skutkový stav není výjimka dle § 88 o. z. aplikovatelná.

Eventuálně, aby Nejvyšší soud dle § 243d odst. 1 písm b) o. s. ř. o celé věci rozhodl sám a sňal ze mě toto nečekaně perzistentní břemeno.

V České republice dne 29. 12. 2017

David Navara

Příloha č. 1 – Doklad o právnickém vzdělání dovolatele

Česká republika
MASARYKOVA UNIVERZITA

DIPLOM

David Navara

nar. 28. října 1976, Most, r. č. 761028/2812,

získal vysokoškolské vzdělání studiem na
Právnické fakultě

v magisterském studijním programu
Právo a právní věda

ve studijním oboru
Právo.

Podle § 46 odst. 4 písm. g) zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), se mu uděluje

akademický titul **magistr**,
ve zkratce **Mgr.** uváděné před jménem.

děkan

rektor

V Brně dne 15. září 2017

Číslo diplomu 1422/2017/0580.
Studijní program Právo a právní věda má v klasifikaci MŠMT ČR identifikaci M6805.
Studijní obor Právo má v klasifikaci MŠMT ČR identifikaci 6805T003.

Příloha č. 2 – „Veřejné vystoupení v záležitosti veřejného zájmu“

Čtyři momenty žalovaného videospotu zobrazující podobu žalobce. Napadeným rozsudkem byly označeny za veřejné vystoupení v záležitosti veřejného zájmu. Nepřípadnost této klasifikace je předmětem dovolání.

Adresa: <https://cs-cz.facebook.com/pages/guidemedia-etc/493639017331081> (momentálně nedostupná)

View History Bookmarks Tools Help
dia etc - Brno, Czech R...
https://www.facebook.com/pages/guidemedia-etc/493639017331081

PEOPLE
579 likes

ABOUT
Kde ostatní končí, my teprve začínáme...
<http://www.guidemedia.cz/>

PHOTOS
40 %
HITLEROVY PROJEVY 2

PRÍSPĚVKY NA STRÁNE
Mar tin Dipin Diepold
20 září v 7:18
Jen tak dál!
To se mi líbí · Přidat komentář · Sdílet

Matsu Jun
18 září v 7:56

Ruku v ruce s vyháněním německy mluvících Čechů, Moravanů a Slezanů ze Sudet bezprošředně po konci druhé světové války byly celé rodiny

To se mi líbí · Přidat komentář · Sdílet

gm guidemedia etc sdílel(a) odkaz
14 července

Neuvěřitelné zážitky z druhého dne soudního procesu kvůli naší knize. Hlavními hrdiny byli nezalec UHLÍŘ a svého času agresor, opilec a také státní zástupce JAN PETRÁSEK. Přejeme příjemnou zábavu!

HITLEROVY PROJEVY -- soud s vydavatelí (9.7.2014 -- den druhý aneb proč má kočku nohou)

Neuvěřitelné zážitky z druhého dne soudního procesu kvůli naší knize. Hlavními hrdiny byli nez UHLÍŘ a svého času agresor a opilec Jan Petrášek. Přejeme...

To se mi líbí · Přidat komentář · Sdílet

gm guidemedia etc sdílel(a) odkaz
10 července

Krátká reportáž ze včerejšího stání (VIDEO)

View History Bookmarks Tools Help
dia etc - Brno, Czech R...
https://www.facebook.com/pages/guidemedia-etc/493639017331081

PEOPLE
579 likes

ABOUT
Kde ostatní končí, my teprve začínáme...
<http://www.guidemedia.cz/>

PHOTOS
40 %
HITLEROVY PROJEVY 2

PRÍSPĚVKY NA STRÁNE
Mar tin Dipin Diepold
20 září v 7:18
Jen tak dál!
To se mi líbí · Přidat komentář · Sdílet

Matsu Jun
18 září v 7:56

Ruku v ruce s vyháněním německy mluvících Čechů, Moravanů a Slezanů ze Sudet bezprošředně po konci druhé světové války byly celé rodiny

To se mi líbí · Přidat komentář · Sdílet

gm guidemedia etc sdílel(a) odkaz
14 července

Neuvěřitelné zážitky z druhého dne soudního procesu kvůli naší knize. Hlavními hrdiny byli nezalec UHLÍŘ a svého času agresor, opilec a také státní zástupce JAN PETRÁSEK. Přejeme příjemnou zábavu!

HITLEROVY PROJEVY -- soud s vydavatelí (9.7.2014 -- den druhý aneb proč má kočku nohou)

Neuvěřitelné zážitky z druhého dne soudního procesu kvůli naší knize. Hlavními hrdiny byli nez UHLÍŘ a svého času agresor a opilec Jan Petrášek. Přejeme...

To se mi líbí · Přidat komentář · Sdílet

gm guidemedia etc sdílel(a) odkaz
10 července

Krátká reportáž ze včerejšího stání (VIDEO)

View History Bookmarks Tools Help
dia etc - Brno, Czech R...
https://www.facebook.com/pages/guidemedia-etc/493639017331081

PEOPLE
579 likes

ABOUT
Kde ostatní končí, my teprve začínáme...
<http://www.guidemedia.cz/>

PHOTOS
40 %
HITLEROVY PROJEVY 2

PRÍSPĚVKY NA STRÁNE
Mar tin Dipin Diepold
20 září v 7:18
Jen tak dál!
To se mi líbí · Přidat komentář · Sdílet

Matsu Jun
18 září v 7:56

Ruku v ruce s vyháněním německy mluvících Čechů, Moravanů a Slezanů ze Sudet bezprošředně po konci druhé světové války byly celé rodiny

To se mi líbí · Přidat komentář · Sdílet

gm guidemedia etc sdílel(a) odkaz
14 července

Neuvěřitelné zážitky z druhého dne soudního procesu kvůli naší knize. Hlavními hrdiny byli nezalec UHLÍŘ a svého času agresor, opilec a také státní zástupce JAN PETRÁSEK. Přejeme příjemnou zábavu!

HITLEROVY PROJEVY -- soud s vydavatelí (9.7.2014 -- den druhý aneb proč má kočku nohou)

Neuvěřitelné zážitky z druhého dne soudního procesu kvůli naší knize. Hlavními hrdiny byli nez UHLÍŘ a svého času agresor a opilec Jan Petrášek. Přejeme...

To se mi líbí · Přidat komentář · Sdílet

gm guidemedia etc sdílel(a) odkaz
10 července

Krátká reportáž ze včerejšího stání (VIDEO)

View History Bookmarks Tools Help
dia etc - Brno, Czech R...
https://www.facebook.com/pages/guidemedia-etc/493639017331081

PEOPLE
579 likes

ABOUT
Kde ostatní končí, my teprve začínáme...
<http://www.guidemedia.cz/>

PHOTOS
40 %
HITLEROVY PROJEVY 2

PRÍSPĚVKY NA STRÁNE
Mar tin Dipin Diepold
20 září v 7:18
Jen tak dál!
To se mi líbí · Přidat komentář · Sdílet

Matsu Jun
18 září v 7:56

Ruku v ruce s vyháněním německy mluvících Čechů, Moravanů a Slezanů ze Sudet bezprošředně po konci druhé světové války byly celé rodiny

To se mi líbí · Přidat komentář · Sdílet

gm guidemedia etc sdílel(a) odkaz
14 července

Neuvěřitelné zážitky z druhého dne soudního procesu kvůli naší knize. Hlavními hrdiny byli nezalec UHLÍŘ a svého času agresor, opilec a také státní zástupce JAN PETRÁSEK. Přejeme příjemnou zábavu!

HITLEROVY PROJEVY -- soud s vydavatelí (9.7.2014 -- den druhý aneb proč má kočku nohou)

Neuvěřitelné zážitky z druhého dne soudního procesu kvůli naší knize. Hlavními hrdiny byli nez UHLÍŘ a svého času agresor a opilec Jan Petrášek. Přejeme...

To se mi líbí · Přidat komentář · Sdílet

gm guidemedia etc sdílel(a) odkaz
10 července

Krátká reportáž ze včerejšího stání (VIDEO)